

Inspectie van het Onderwijs
Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap

Kinderdagverblijf Pimpeloentje

Kwaliteitsonderzoek

voorschoolse educatie

Datum vaststelling: 24 mei 2019

Samenvatting

Samenvatting

De Inspectie van het Onderwijs heeft op 15 april 2019 een onderzoek uitgevoerd naar de kwaliteit van de voorschoolse educatie op kinderdagverblijf Pimpeloentje. Voorschoolse educatie wil zeggen dat er extra aandacht is voor peuters die dat nodig hebben, zoals de peuters met een risico op een (taal) achterstand.

De reden voor dit onderzoek is dat wij in 2019 de kwaliteit van de voorschoolse educatie op kinderdagverblijven in Nederland in beeld brengen. Ook onderzoeken we in de groepen 1 en 2 van basisscholen de kwaliteit van de voerschoolse educatie voor kleuters met een risico op een (taal)achterstand. We noemen dit onderzoek de meting kwaliteit voor- en voerschoolse educatie 2019. Dit kinderdagverblijf maakt deel uit van de steekproef die we hebben getrokken. Deze samenvatting is geschreven voor ouders en andere belangstellenden.

In hoofdstuk drie van dit rapport geven wij een waardering voor de verschillende onderdelen die belangrijk zijn voor voorschoolse educatie. Wij noemen dit standaarden. Per standaard beschrijven we wat goed gaat op het kinderdagverblijf en wat nog beter kan.

Wat gaat goed?

We zien dat de pedagogisch medewerkers goed rekening houden met wat de peuters nodig hebben. De pedagogisch medewerkers werken met een programma waarmee zij de ontwikkeling van de peuters stimuleren op het gebied van taal, rekenen, gedrag en bewegen. De pedagogisch medewerkers gebruiken veel taal zodat de peuters nieuwe (Nederlandse) woorden leren. Bovendien is er op het kinderdagverblijf aandacht voor de speelhoeken. De pedagogisch medewerkers passen deze bij ieder thema aan, waardoor de peuters fijn spelen en tegelijkertijd nieuwe dingen leren.

De pedagogisch medewerkers houden goed bij hoe het met een peuter gaat. Ze zorgen ervoor dat peuters extra aandacht en hulp krijgen als ze iets moeilijk vinden. Ook dagen ze de peuters uit om nieuwe dingen te leren. De pedagogisch medewerkers spelen mee in de hoeken en geven de peuters aandacht in kleine groepjes. De sfeer in de groep vinden we prettig. De pedagogisch medewerkers gaan op een positieve manier met de peuters om.

Een voorbeeld voor anderen vinden we de aanpak met de extra

Kinderopvangorganisatie: Centrum voor Maatschappelijk Werk en Welzijnswerk (CMWW)

LRK-nummer: 195765163

Totaal aantal doelgroeppeuters: 3

zorggroep De Rupsjes, waarvan alle peuters met zorg binnen Brunssum gebruik kunnen maken.

De pedagogisch medewerkers zorgen ervoor dat ouders weten hoe het met hun peuter gaat. In overleg met de ouders dragen zij deze informatie, voordat de peuter vier jaar wordt, over aan de leraar van groep 1 van de basisschool. We vinden het mooi om te zien dat de pedagogisch medewerkers ouders stimuleren om thuis met hun peuter te spelen en hen nieuwe dingen te leren die ook op het kinderdagverblijf aan de orde komen. De ouders met wie we spraken, geven aan dat zij tevreden zijn over hoe het gaat op het kinderdagverblijf en dat hun kind er met plezier naar toe gaat.

Samen met de pedagogisch medewerkers werkt de leiding aan het verbeteren van de kwaliteit van de voorschoolse educatie. De leiding maakt jaarlijks samen met het team een plan waarin staat wat goed gaat en wat verbeterd kan worden. Ook volgen de leiding en de pedagogisch medewerkers verschillende scholingen om steeds beter te worden in hun werk.

Wat kan beter?

Naast bovenstaande positieve punten zijn er ook punten die beter kunnen.

De leiding van het kinderdagverblijf brengt niet op locatieniveau in beeld of genoeg peuters zich toereikend ontwikkelen voor ze naar groep 1 van de basisschool gaan.

De leiding van het kinderdagverblijf onderzoekt nog te weinig de gerealiseerde kwaliteit van het proces van voorschoolse educatie. Mede daardoor kan ze aan belanghebbenden niet de kwaliteitsinformatie overleggen, op basis waarvan een dialoog over de verdere verbetering van de kwaliteit gevoerd kan worden.

Vervolg

We sturen een afschrift van dit rapport naar de gemeente.

Inhoudsopgave

1.	Opzet van het kwaliteitsonderzoek	5
2.	Hoofdconclusie en vervolg	7
3.	Resultaten kwaliteitsonderzoek voorschoolse educatie	8
4.	Reactie van de houder	13

1. Opzet van het kwaliteitsonderzoek

De Inspectie van het Onderwijs onderzoekt bij een aantal kinderopvangvoorzieningen met gesubsidieerde voorschoolse educatie en op enkele basisscholen met veel doelgroepkinderen in groep 1 en 2 de educatieve kwaliteit, de resultaten en de kwaliteitszorg van deze locaties. Zo ook op kinderdagverblijf Pimpeloentje.

Werkwijze

Wij vormen ons beeld van de kwaliteit door de praktijk van de voorschool te toetsen aan de standaarden uit het Onderzoekskader 2017 Voorschoolse educatie en primair Onderwijs. Wij hebben onderstaande standaarden onderzocht.

Standaarden voor de voorschool	Onderzocht
Ontwikkelingsproces	
OP1 Aanbod	•
OP2 Zicht op ontwikkeling	•
OP3 Pedagogisch-educatief handelen	•
OP4 (Extra) ondersteuning	•
OP6 Samenwerking	•
Resultaten voorschoolse educatie	
OR1 Ontwikkelingsresultaten	•
Kwaliteitszorg en ambitie	
KA1 Kwaliteitszorg	•
KA2 Kwaliteitscultuur	•
KA3 Verantwoording en dialoog	•

Onderzoeksactiviteiten

We hebben observaties uitgevoerd van de pedagogisch-educatieve praktijk in de groep, documenten geanalyseerd, gesprekken gevoerd met ouders, pedagogisch medewerkers, zorgcoördinatoren en locatiemanagers. Aan het eind van de onderzoeksdag hebben wij de resultaten van het onderzoek besproken met de locatiemanager, de pedagogisch medewerkers en de houder van de kinderopvangorganisatie.

Leeswijzer

In hoofdstuk 2 staan de waarderingen, de conclusie en het

vervolgtoezicht. Hoofdstuk 3 gaat verder in op de resultaten van het onderzoek op de onderzochte standaarden. In hoofdstuk 4 is de reactie van de houder op het onderzoek en het rapport opgenomen.

Legenda

Waarderingen zoals ze in de rapportages worden weergegeven:

- K Kan beter
 - V Voldoende
 - G Goed
-

2. Hoofdconclusie en vervolg

In dit hoofdstuk beschrijven we de hoofdconclusie en geven we de afzonderlijke waarderings weer per standaard op kinderdagverblijf Pimpeloentje.

Conclusie

We waarderen de kwaliteit van de voorschoolse educatie op kinderdagverblijf Pimpeloentje als overwegend goed. Alle standaarden binnen het kwaliteitsgebied 'Ontwikkelingsproces' zijn goed. De ontwikkelingsresultaten waarderen we als 'kan beter'. In het kwaliteitsgebied 'Kwaliteitszorg en ambitie' waarderen we een standaard als 'goed' en de overige twee standaarden als 'kan beter'.

Context

Peuteropvang Pimpeloentje is een van de peuteropvang locaties van Stichting CMWW (Centrum voor Maatschappelijk Werk en Welzijnswerk). Stichting CMWW beheert negen locaties voor peuteropvang in de gemeenten Brunssum en Beekdaelen. Pimpeloentje is sinds 2004 gevestigd in het gebouw van de Brede Maatschappelijke Voorziening 'Bronsheim'. In dit gebouw zijn verder basisschool Meander, een kinderdagverblijf en buitenschoolse opvang, een gymzaal, sportkantine, ouderen steunpunt, jongerenruimte en wijksteunpunt aanwezig. De peuteropvang maakt gebruik van één lokaal. In de groep Teddybeertjes (2,5 – 4 jaar) wordt aan 16 kinderen gedurende drie ochtenddelen van elk 3:20 uur voorschoolse educatie aangeboden. Drie kinderen uit deze groep zijn geïndiceerd als doelgroepkind.

Basisvoorwaarden voorschoolse educatie volgens de GGD

De GGD-toezichthouder heeft op 5 februari 2019 de basisvoorwaarden voorschoolse educatie onderzocht. Uit dit onderzoek bleek dat de basisvoorwaarden geen tekortkomingen vertoonden.

Vervolgtoezicht

Er is geen aanleiding voor vervolgtoezicht. Kinderdagverblijf Pimpeloentje valt onder het reguliere vve-toezicht.

3. Resultaten kwaliteitsonderzoek voorschoolse educatie

In dit hoofdstuk geven wij per kwaliteitsgebied de waarderingen en de resultaten van het onderzoek op kinderdagverblijf Pimpeloentje.

3.1. Ontwikkelingsproces

Ontwikkelingsproces	K	V	G
OP1 Aanbod			<i>g</i>
OP2 Zicht op ontwikkeling			<i>g</i>
OP3 Pedagogisch-educatief handelen			<i>g</i>
OP4 (Extra) ondersteuning			<i>g</i>
OP6 Samenwerking			<i>g</i>

OP1. Aanbod

De standaard aanbod waarden we als goed.

De pedagogisch medewerkers van het kinderdagverblijf gebruiken een vve-methode, aangevuld met werkbaar leermiddelen uit een ander vve-programma dat binnen collega-kinderdagverblijven wordt gebruikt. Het aanbod is gekoppeld aan onderliggende ontwikkellijnen met concrete tussendoelen. Met het aanbod stimuleren zij de ontwikkeling van de peuters op het gebied van taal, rekenen, de sociaal-emotionele ontwikkeling en de motoriek. We constateren dat de pedagogisch medewerkers doelgericht en planmatig werken aan de uitvoering van het aanbod. Het aanbod bereidt de peuters voor op de start in groep 1 van de basisschool.

De pedagogisch medewerkers richten de ruimte aantrekkelijk en uitdagend in. In de inrichting van de verschillende hoeken zien we dat er aandacht is voor het thema waaraan gewerkt wordt en voor de ontluikende geletterd- en gecijferdheid van de peuters. Ook zijn er voldoende en eigentijdse spel- en leermaterialen aanwezig waarmee de peuters ontdekkingen kunnen doen.

OP2. Zicht op ontwikkeling

De standaard zicht op ontwikkeling waarden we als goed.

De pedagogisch medewerkers volgen de ontwikkeling van de peuters op de verschillende ontwikkelingsgebieden met behulp van een gestandaardiseerd observatie-instrument. Dit instrument is direct gekoppeld aan de ontwikkelingslijnen zoals het SLO die in beeld heeft

gebracht. Ze gaan na waar de ontwikkeling van een peuter voorspoedig verloopt, waar deze stagneert en wat daarvoor mogelijke verklaringen zijn. De voorschool gebruikt de observatiegegevens in een cyclisch proces van doelen stellen, passende educatie bieden aan peuters, evalueren en bijstellen van doelen en het educatieve aanbod. Tijdens de observatie hebben we gezien dat de pedagogisch medewerkers de informatie over de ontwikkeling benutten om de voorschoolse educatie af te stemmen op de behoeften van individuele peuters en groepjes peuters. De pedagogisch medewerkers bespreken de bevindingen op vaste momenten in het jaar met ouders.

OP3. Pedagogisch-educatief handelen

Tijdens het onderzoek hebben we de observant van de voorschool het pedagogisch-educatief handelen van de pedagogisch medewerkers geobserveerd.

De standaard pedagogisch-educatief handelen waarderen we als goed.

De pedagogisch medewerkers zorgen voor een warm en respectvol klimaat waarin de regels en routines duidelijk zijn. De kinderen voelen zich zichtbaar op hun gemak. De medewerkers werken opbrengstgericht en stellen doelen voor peuters die aansluiten op de zone van naaste ontwikkeling. Daarnaast structureren de pedagogisch medewerkers het aanbod zo dat de peuter het zich eigen kan maken. Dit doen zij met geschikte opdrachten, heldere uitleg, vrij spel en begeleid spel. Dit zorgt ervoor dat de peuters actief en betrokken zijn. De pedagogisch medewerkers zorgen ervoor dat de peuters activiteiten bijwonen die voor hen bedoeld zijn.

Tijdens de observatie zagen we dat de pedagogisch medewerkers de activiteiten evenwichtig over het dagdeel verdelen en dat de tijd effectief wordt benut. De pedagogisch medewerkers stemmen de instructies, spelbegeleiding, opdrachten en tijd af op de behoeften van groepjes en individuele peuters. Met name de jongste kinderen vragen volgens de medewerkers op dit punt extra attentie. Zij gebruiken bij de instructies en opdrachten passende werkvormen. Zij gaan actief na of peuters de opdrachten begrijpen en of ze daarmee hun doelen gehaald hebben. Dat wordt kort geregistreerd in de groepsadministratie en later overgenomen in het kindvolgsysteem. Er wordt gericht gewerkt aan de uitbreiding van de woordenschat bij de kinderen. Bovendien stimuleren de pedagogisch medewerkers peuters tot interactie, zowel interactie tussen de pedagogisch medewerker en de peuters als interactie tussen peuters onderling. Volgens de leidinggevende gaan de pedagogisch medewerkers zich verder bekwamen in het mediërend leren, waarbij het benoemen van de handelingen van de peuters voorop staat.

OP4. (Extra) ondersteuning

De standaard (extra) ondersteuning waarderen we als goed.

Als de peuters op een of meerdere ontwikkelgebieden achterblijven of een disharmonische ontwikkeling laten zien, wordt met toestemming van de ouders een observatie uitgevoerd door een extern deskundige, de zorgcoach. Vanuit de observatie worden handelingsgerichte adviezen gegeven voor binnen de groep of wordt aanvullende of vervangende plaatsing geadviseerd in de naastgelegen zorggroep De Rupsjes. Dit is een specifieke groep waarin extra zorg en begeleiding wordt geboden aan kinderen van 2 tot 5 jaar in een kleinere setting. Deze groep is bedoeld voor heel Brunssum en is gedurende 5 dagdelen per week operationeel. Met de extra zorg en begeleiding wordt geprobeerd om de kinderen zoveel mogelijk naar het regulier basisonderwijs toe te leiden. Dit gebeurt met inzet van gedragsdeskundigen, begeleiders van zorgorganisaties en paramedici en in nauwe samenwerking met de ouders. Deze aanpak van vroegtijdige en extra ondersteuning is een voorbeeld voor anderen.

OP6. Samenwerking

De standaard samenwerking waarderen we als goed.

De medewerkers en de leiding van het kinderdagverblijf werken intensief samen met de inbandige basisschool Meander. Dat beperkt zich niet alleen tot de warme overdracht van kindgegevens, maar betreft ook de afstemming van het pedagogisch-educatief handelen en de begeleiding en zorg. De basisschool is bezig met activiteiten om de zorg en begeleiding vanuit de voorschoolse periode een vervolg te geven in schakelklassen en een startgroep (diagnostisch jaar voor vierjarigen om te zien of regulier onderwijs tot de mogelijkheid behoort).

Ouders worden expliciet gezien als partner in het stimuleren van de ontwikkeling van hun kinderen en de pedagogisch medewerkers ondernemen meerdere initiatieven om ouders in staat te stellen ook thuis met ontwikkelingsgerichte activiteiten met hun kind bezig te zijn. Daartoe behoren de themabrieven, de voorleestas en het aanbod van vve-Thuis. Dit laatste voorbeeld trekt steeds meer ouders en heeft binnen het aspect 'gezonde voeding' al geleid tot uitbreiding van ouderparticipatie.

De samenwerking met ketenpartners, zoals hierboven beschreven bij OP4 '(Extra) ondersteuning', verloopt naar wens.

3.2. Resultaten voorschoolse educatie

Resultaten voorschoolse educatie	K	V	G
OR1 Ontwikkelingsresultaten	●		

OR1. Ontwikkelingsresultaten

De standaard ontwikkelingsresultaten waarderen we als kan beter.

De voorschool heeft hoge verwachtingen van de voortgang in de ontwikkeling die de peuters kunnen bereiken aan het eind van de voorschoolse periode. Per peuter brengt de voorschool in beeld welk ontwikkelingsniveau is bereikt.

De leiding en de pedagogisch medewerkers hebben nog geen expliciete doelen op de verschillende ontwikkelingsgebieden gesteld die passen bij de kenmerken van de kindpopulatie. Daardoor weet het kinderdagverblijf niet of ze wel of niet tevreden kan zijn over het aantal (doelgroep)peuters dat zonder, of met een beperkte achterstand naar groep 1 van de basisschool gaat. Om dat te weten zouden de kindgegevens op zaalniveau verzameld en geanalyseerd moeten worden.

3.3. Kwaliteitszorg en ambitie

Kwaliteitszorg en ambitie	K	V	G
KA1 Kwaliteitszorg	●		
KA2 Kwaliteitscultuur			⊘
KA3 Verantwoording en dialoog	●		

KA1. Kwaliteitszorg

De standaard kwaliteitszorg waarderen we als kan beter.

De houder van het kinderdagverblijf heeft in haar (pedagogisch) beleidsplan samen met de voorschool opgeschreven wat ze met de voorschoolse educatie willen bereiken. De houder heeft ook aangegeven hoe zij de kwaliteit van de voorschoolse educatie bewaakt. De GGD houdt hier jaarlijks toezicht op.

Het kinderdagverblijf heeft in het algemeen pedagogisch beleidsplan en het locatiespecifieke werkplan 2019 ambitieuze doelen en werkafspraken geformuleerd. In de PDCA-cyclus van het

kwaliteitsbeleid kan de 'Check' nog versterkt worden. In de evaluatiesystematiek is nu nog te weinig aandacht gegeven aan de kwaliteit van het proces van voorschoolse educatie: is bijvoorbeeld het aanbod toereikend, is de kwaliteit van het pedagogisch-educatief handelen van de medewerkers aan de maat, wordt genoeg hulp en begeleiding gegeven, enz.? Door hieraan meer aandacht te schenken, kan de houder ook extern duidelijk maken dat ze de goede dingen doet en deze ook goed doet.

Overigens werken de leiding en pedagogisch medewerkers wel op planmatige wijze aan de verbetering van de voorschoolse educatie. De voornoemde evaluatie kan echter helpen om duidelijker prioriteiten te stellen in de verbeteronderwerpen.

KA2. Kwaliteitscultuur

De standaard kwaliteitscultuur waarderen we als goed.

De leiding en de pedagogisch medewerkers werken gezamenlijk aan een voortdurende verbetering van hun professionaliteit. Zo volgen zij verschillende scholing om hun kennis en vaardigheden te versterken. Het beleid van de voorschool om haar visie op de kwaliteit van voorschoolse educatie en ambities te realiseren is breed gedragen. Daarnaast is er een grote bereidheid om gezamenlijk de voorschoolse educatie te verbeteren.

De leiding is zich bewust van de kwaliteit van de voorschoolse educatie en stuurt hierop. De pedagogisch medewerkers werken resultaatgericht, zij zijn aanspreekbaar op gemaakte afspraken en zij zijn zich bewust van de effecten van hun handelen op de kwaliteit van de educatie en op de ontwikkeling van de peuters. We constateren dat de voorschool werkt vanuit een transparante en integere cultuur en dat er sprake is van een duidelijke verantwoordelijkheidsverdeling.

KA3. Verantwoording en dialoog

De standaard verantwoording en dialoog waarderen we als kan beter.

De leiding van het kinderdagverblijf verantwoordt zich (via de houder) aan de gemeente over het gevoerde beleid ten aanzien van voorschoolse educatie. Het gaat hierbij bijvoorbeeld over het aantal doelgroepeuters en over het aantal maanden dat zij vve hebben gehad. Dit zijn vooral kwantitatieve gegevens. Over gerealiseerde kwaliteit rapporteert het kinderdagverblijf niet, mede door het feit dat ze het zelf nog niet in beeld brengt.

We merken op dat het kinderdagverblijf belanghebbenden nog meer zou kunnen betrekken bij de ontwikkeling van het beleid. De ambities en de resultaten die worden behaald worden nog vooral intern besproken. De gemeente, de samenwerkende school en ouders zouden als kritische belanghebbende partij betrokken kunnen worden bij het gesprek over de gerealiseerde kwaliteit en de kansen die er nog liggen.

4. Reactie van de houder

Hieronder geeft de houder een reactie op de uitkomsten van het onderzoek en geeft de houder aan hoe ze hier mee aan de slag gaat.

Binnen de locaties Peuteropvang CMWW Brunssum worden pedagogisch medewerkers ondersteund door de coaches Vroeg signalering en vroeg interventie. Pedagogisch medewerkers en coaches volgen de kinderen en komen in overleg met de ouders tot interventies binnen de peuteropvang en de thuissituatie. Uit deze aanpak is de vraag ontstaan om voor peuters een extra groep te organiseren waar individuele, gerichtere en gespecialiseerde aanpak mogelijk is. In samenwerking tussen Radar, Xonar en de gemeente Brunssum in de groep De Rupsjes gerealiseerd. Het CMWW is een nauwe samenwerkingspartner en realiseert maatwerk voor elke peuter waar mogelijk. Een plaats binnen De Rupsjes wordt geïndiceerd door de gemeente Brunssum. Ons gezamenlijk doel is het begeleiden van het jonge kind, in nauwe samenwerking tussen ouders en professionals, naar opvang en onderwijs zo dicht mogelijk in de eigen leef- en ontwikkelomgeving.

Het CMWW werkt vanuit Sociale Netwerk Strategieën (SoNeStra) en maakt deel uit van het netwerk van het kind. Wij zijn gedurende de peuterperiode een partner van de ouder in de opvoeding. Pedagogisch medewerker en ouder werken samen en volgen de ontwikkeling van het kind en maken waar nodig een plan voor het kind waar ook derden deel van uit kunnen maken. Wanneer de peuter naar de basisschool gaat sluiten ouder en pedagogisch medewerker de peuterperiode samen af. De ouder neemt het initiatief om kennis te maken met de leerkracht van groep 1 en nodigt de pedagogisch medewerker uit deel te nemen aan het overdrachtsgesprek.

Kwaliteitszorg:

Door de inzet van de gespecialiseerde zorgcoaches wordt tijdens “coaching on the job” regelmatig gereflecteerd op het pedagogisch-educatief handelen van de pedagogisch medewerker. Zowel op het eigen handelen als op het resultaat bij het kind. Het CMWW heeft in samenwerking met Xonar en Radar een training opgezet waar aan de hand van het vastgelegde kader op het eigen pedagogisch- en educatief handelen wordt gereflecteerd. “Waar ben ik goed in, wat kan ik leren “. Het CMWW monitort de VVE-resultaten per kind/ groep/ locatie en op organisatieniveau. In de komende periode zullen resultaten uit de monitor besproken worden en afgezet tegen de gestelde opdracht. We volgen en checken daarmee de ontwikkeling van de kinderen en stellen het handelen waar nodig bij. Hiermee borgen we de “check “in de PDCA-cyclus en stellen plannen en doelen waar nodig bij. Uit de VVE-monitor worden op lokaal niveau speerpunten geformuleerd voor het komende schooljaar. De gezamenlijke VVE-koppels basisonderwijs en Peuteropvang gaan verder met ontwikkeling van de kwaliteitskaarten.

Inspectie van het Onderwijs
Postbus 2730, 3500 GS Utrecht
T-algemeen 088 6696000
T-loket (voor vragen) 088 6696060

